

HELHETSKONSEPT

Andøya

Spekkhoggere, knølhval og finnhval beveger seg langs kontinentalskråningen i Atlanterhavet. Lengst nord samles sild og hval utenfor Andøya, i Norskehavet. På vårparten beveger deler av dem seg videre i økosystemet på verdenshavene, til Shetland, Amerika og Karibien. Så returnerer de til Andøya, år etter år. Andre blir værende året rundt. På Andøya møtes det globale i det lokale. Norskehavet slår inn mot storslått natur. Himmelvelet byr på Nordlys og midnattssol. Under oss enestående forekomster av havets konger og dronninger.

Hvaler kan bli 250 år. Flere av hvalene som hvert år tilbringer livet i havet ved Andøya har gjort det siden barokkens tidsalder, før den franske revolusjon og Eidsvollsgrunnloven. De fleste av dem vil overleve oss, med tiår og hundreår. Å reise et byggverk på fjell i fjæra på Sløyken må uttrykke soliditet, varighet og tillit.

Vi ønsker å plassere Andøya på verdenskartet.

Andøya og Vesterålens samspill mellom naturhistoriske, økologiske og kulturelle opplevelser har gjort stedet til en unik destinasjon for forskere, kunstnere og politikere fra hele verden. The Whale skal bli et internasjonalt hvalmuseum og kunnskapssenter som tilbyr et sjeldent innblikk i hvalens univers, samtidig som det bidrar til å styrke nabolaget kulturelt og sosialt. I vår tid er det avgjørende å forstå økosystemenes komplekse samspill for å forstå forholdet mellom mennesker og natur. Derfor skal senteret koble forskning, kunnskap og kultur overfor allmenheten samt være verdifullt i undervisning for barn og unge. Prosjektet vil tilby besøkende, lokalbefolkning og de ansatte ved The Whale et nytenkende anlegg og en unik opplevelse.

Hvert tredje minutt kaster Andenes fyr blink med lysvidde på 17,8 nautiske mil i førti meters høyde. Fyrårnet er et sjøfarthistorisk symbol som spiller på lag med hvalens dype naturhistoriske opprinnelse. Fyrets vertikale form vil utgjøre et viktig søsterbyggverk i samspill med det horisontale The Whale på Sløyken. Byggene relaterer seg begge mot havet og dets betydning for alt livet på jorden.

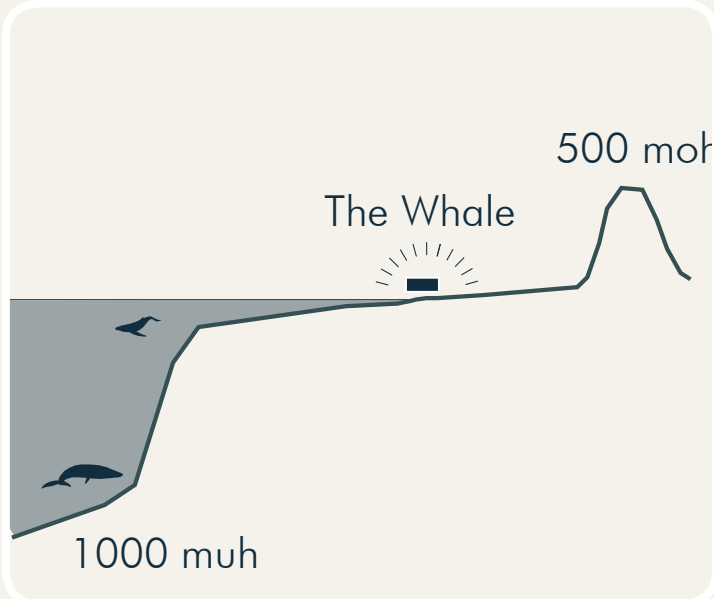
THE WHALE

En arkitektonisk løsning i samspill med naturen:

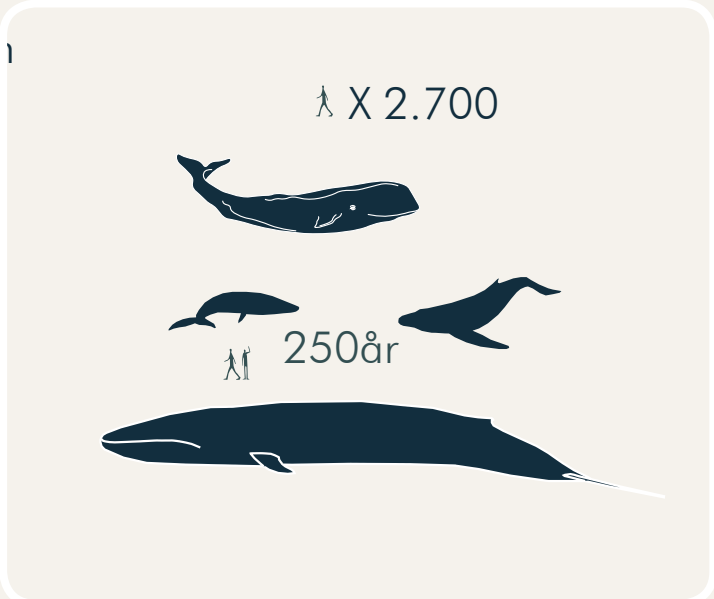
Prosjektet skal holde meget høy arkitektonisk kvalitet og samtidig være pragmatisk organisert og økonomisk gjennomførbart.

Plasseringen mellom hav og land, mennesker og økosystemene, og det bestandige og det forgjengelige, blir prosjektets stedlige identitet. Prosjektet vever sammen flere temaer og betraktnings tråder. Det store landskapet med det marine økosystem hvor dyphavsravinen utgjør et næringsrikt sted. Hvalen som et pattedyr med sin skala og sin unike historie. Andenes med sin arkitektoniske identitet i overgangssonen mellom sjø og land. Lokalklimaets dynamiske voldsomme karakter. Det organiske mikrokosmos som danner livsgrunnlaget for alt liv i havet og på land.

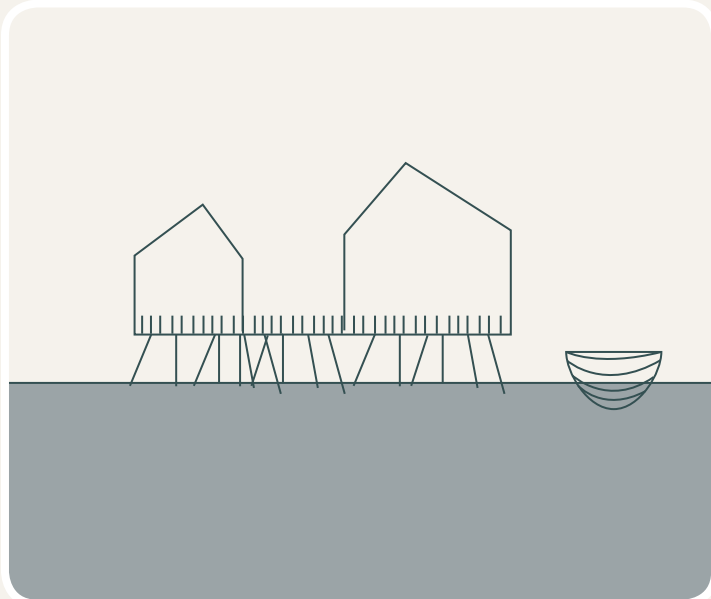
Birdview

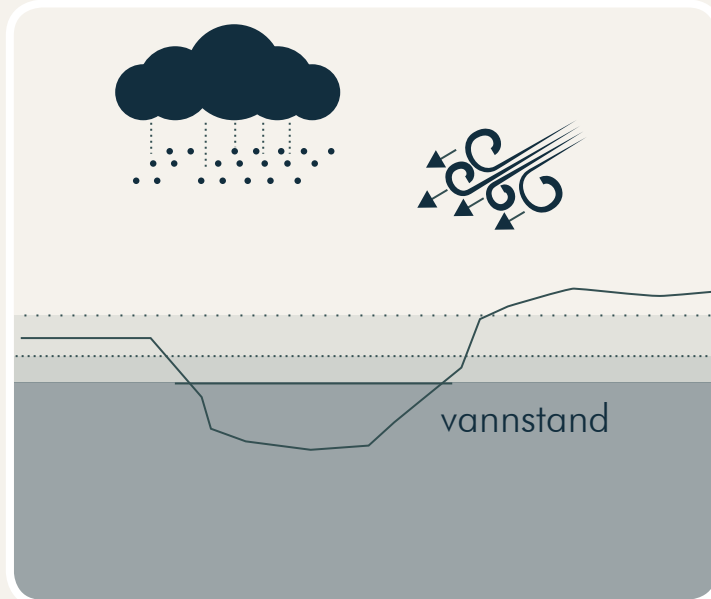
1. Landskapets karakter

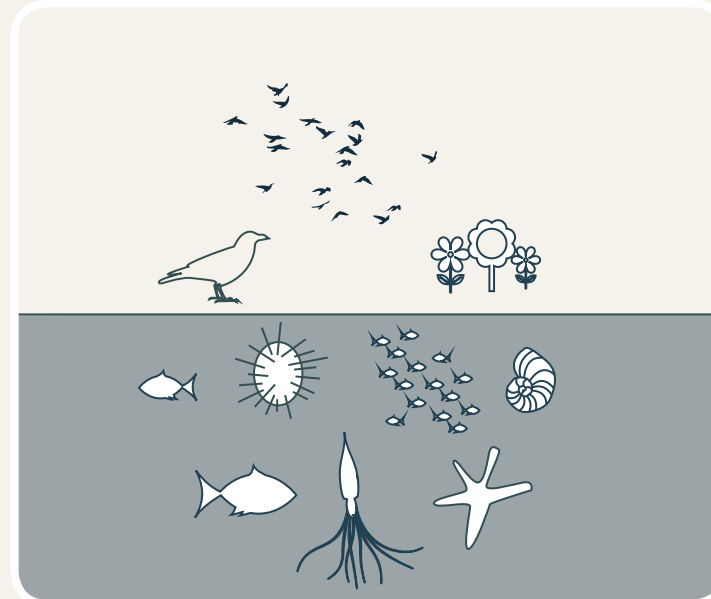
2. Hvalens identitet

3. Stedets egenart

4. Klimaets endring

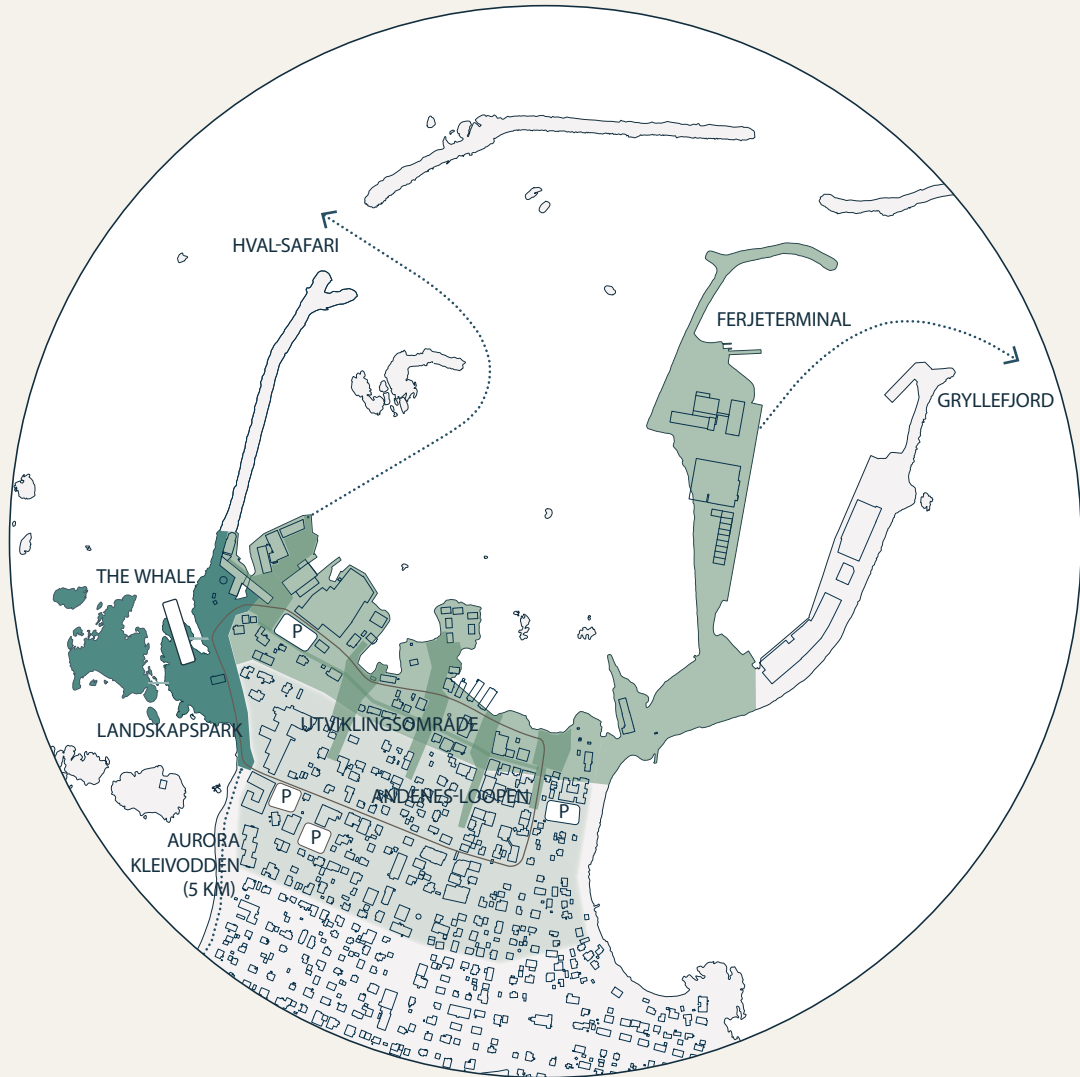
5. Det organiske micro cosmos

STEDSUTVIKLING

Prosjektet foreslår to konkrete strategier for hvordan Andenes og The Whale kan utvikles sammen. Plasseringen av bygget og byparken tar utgangspunkt i disse:

1. Havna
Turisme og næring i området Sjøgata, Havnegata og langs Havna fra gamlemoloen til fergekai. Utviklingen starter med hvaltorget, The Whale og byggene som ligger rundt tranmeieriet for siden å kunne fortsette mot øst. Utviklingen bør bygge opp under strukturerende byrom som inviterer besøkende til å bevege seg til fots i byen med korte avstander.

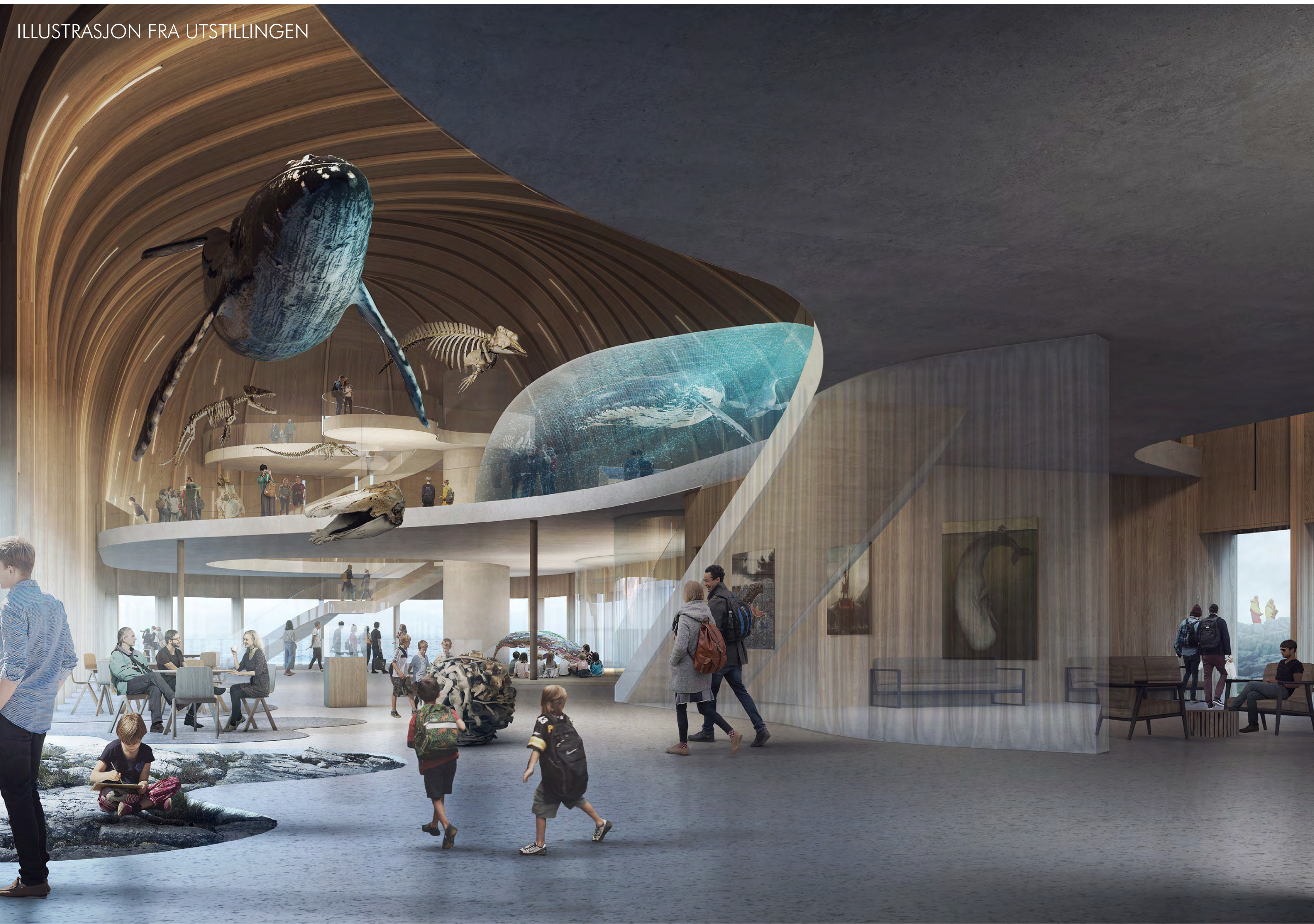
2. Byreparasjon
Det vil være naturlig at akse langs Storgata fra Idrettsveien/Fjordgata utvikles med en intensjon om byreparasjon der siktlinjer til fjorden og de grønne hagenes karakter videreføres. The Whale og byparken kobler seg på denne akse via Daniel Hægstadsgate og det kan med fordel plasseres noe parkering i forbindelse med denne. Strategien for byreparasjon bør streve etter å begynne i områdene nordvest opp mot dagens handelssenter og The Whale.

BYGGET SOM ATTRAKSJON

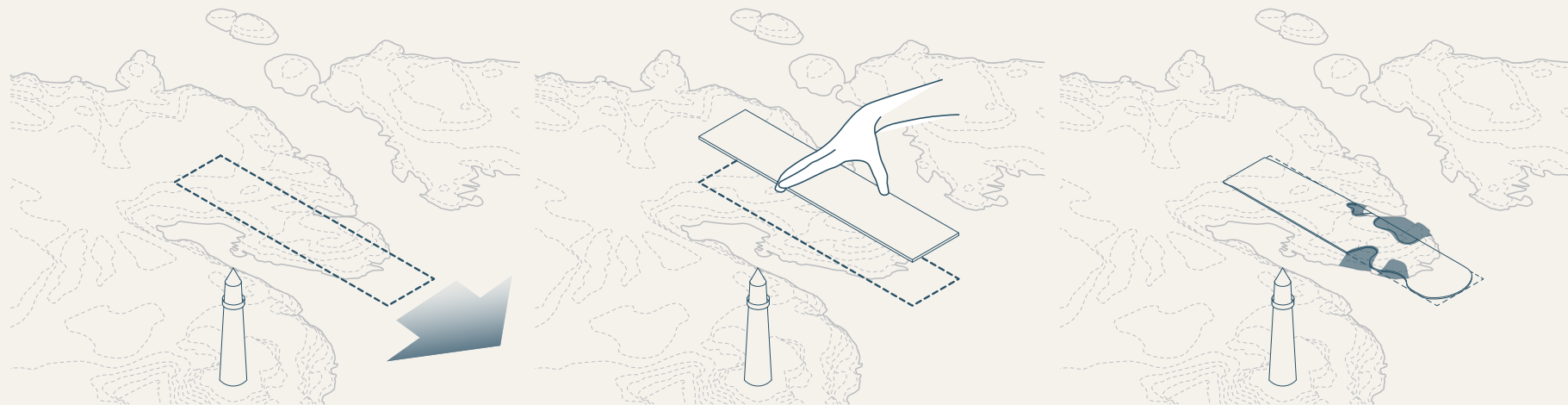
Ingen steder finnes bedre forutsetninger for å forske på havets største og mest sårbare skapninger enn på Andøya. I dette enestående miljøet ønsker vi å skape et lokalt, nasjonalt og internasjonalt senter som muliggjør opplevelse, forståelse og forskning med globale perspektiver tuffet på lokale bærekraftige løsninger, med hvalsafari som enestående attraksjon.

De som besøker Andøya skal gjennom besøket på The Whale få en rikere steds-, kultur- og arkitekturopplevelse. Opplevelsen av møtet mellom senterets egenart, kunnskap om hval og fremtidig fokus på havet, skal tydeliggjøres gjennom et velfungerende og stedstilpasset byggverk.

Prosjektet er løst slik at dets skala relateres til stedets landskapsdimensjoner. Bygget og utendørselementene i prosjektet skal fremheve senterets innhold og stedets egenart. Det nye bygget har en arkitektonisk form relatert til organisk liv. Byggets identitet og stedets karakteristiske landskap føres sammen i en større enhet. Prosjektet søker gjennom denne tolkningen av tema og stedegenhet å besvare den arkitektoniske oppgaven ved bruk av en unik, men enkel form.

Hvalen, det største pattedyret, har gjennom evolusjonen fra sin uropprinnelse med et liv på land tilpasset seg livet i havet. Hele anlegget er organisert på en skånsom måte i forhold til landskapet. Prosjektet er utformet med respekt for eksisterende landskap og dets kvaliteter. Byggets plassering følger hovedretningen i landskapsdraget, delvis ute på vannflaten. Dette grepet sikrer at det sammensatte og vakre landskapsrommet forblir intakt. En universelt utformet gangtrase sikrer publikumsadkomst via en klimabeskyttet gangbro fra øst. Besøkende ankommer fra land, over vann til bygget – dette garanterer sanslige opplevelser som havets lyder, tidevannets variasjon, fjæras lukter og værrets lynne som portal til bygningen.

Utformingen av The Whale er et resultat av program og områdets landskapskarakter. Byggets hovedretning ligger nordsyd. Det tilpasser seg finmasket topografi og krager ut mot havet. Taket er løftet mot nordvest for å henvende seg mot horisonten og havet. Bygningen har to hovedplan med en mesaninetasje, samt et nedsenket areal under havflaten. Romsammensetning i prosjektet tilrettelegger for en vandring som formidler The Whale sin mening og innhold. De ulike planene henger sammen med romlige trapper og heis ned under havoverflaten der man kan se ut på det marine naturlige miljø.

ORIENTERING

Det nye senteret er plassert med respekt til landskaperommet og orientert seg ut mot storhavet

LAND OG VANN

Bygget plasseres i overgangen mellom vann og land

UTE INNE

Skille mellom ute og inne viskes ut og landskapet på tomten trekkes inn bygningen

ATTRAKSJON

Der prosjektet krager ut over vannet kommer et undersjøisk plan "havets bunn".

BYGGET - VOLUMET

Prosjektets arkitektoniske utforming forholder seg ydmykt til fyrets vertikalt med en organisk og enkel form

DET NYE SENTERET THE WHALE

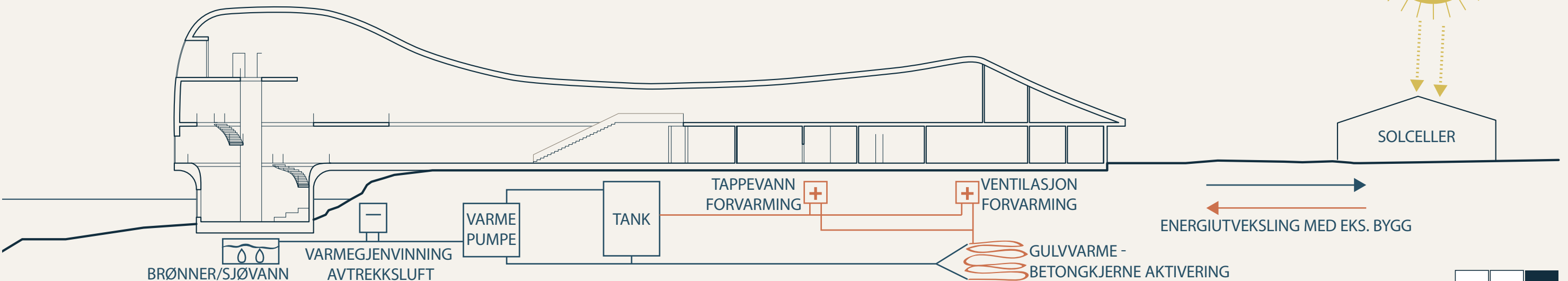
MILJØ - BÆREKRAFT

Bygget og omgivelsene skal få miljøkvaliteter som peker fremover med lav klimapåvirkning, skånsomt plassert i terrenget der de naturgitte kvalitetene på stedet tas mest mulig vare på. Byggherre vil på den måten kunne få et kostnadseffektivt bygg som vil ha et lavt klimafotavtrykk både ved bygging og under drift. Bygget kan om ønskelig ha den høyeste miljøklassifisering gjennom BREEAM NOR Excellent eller Outstanding.

Bygget er rustet for fremtidige endringer og krav. Det er gjennomgående foreslått solide, vedlikeholdsfrie konstruksjoner og materialer slik at bygget får ett langt liv. Etasjeplanene er svært rasjonelle med høy arealeffektivitet – som gir smart og effektiv ressursbruk og god flyt. Bygget har svært god byggherhet og lav teknologisk risiko - med interaksjon mot omgivelsene, naturen og menneskene.

Vår miljøstrategi baserer seg på følgende hovedprinsipper

- Innovativ og effektiv ressursbruk av materialer, energi og vann.
- Plast i havet må reduseres. Hvalen er symbolet på dette. Vi søker å unngå plast i konstruksjonen og redusere plastbruken for tekniske anlegg
- Fremme kretsløps-/sirkulær tankegang gjennom langvarig kvalitet på konstruksjoner og materialer, kortreise materialer, gjerne ombruksmaterialer, bruk av lokale og fornybare ressurser for å produsere energi samt sikre et godt innklima basert på naturlige prinsipper.

BYGGET

Byggverket har en røff og fleksibel arkitektur som tilbyr mangfoldige fremtidsrettede aktiviteter og bruksområder. Den enkle planløsningen gir bygget en åpenhet i forhold til endrede behov og fremtidig bruk.

Publikumsarealer er plassert mot nord og alle internfunksjoner mot sør. Det er enkle og lettfattelige inngangssoner og kommunikasjonslinjer i bygget.

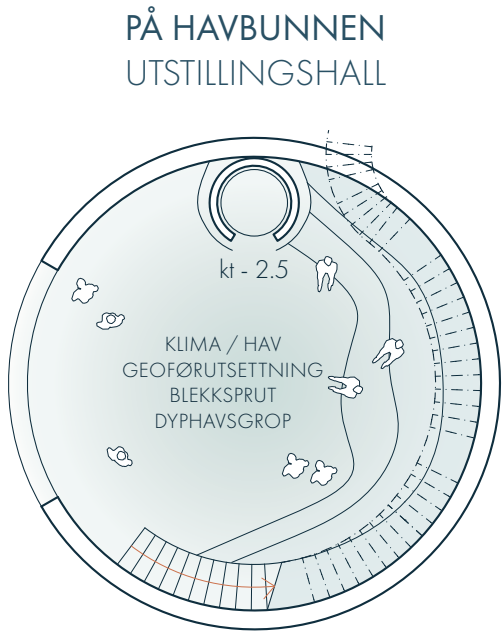
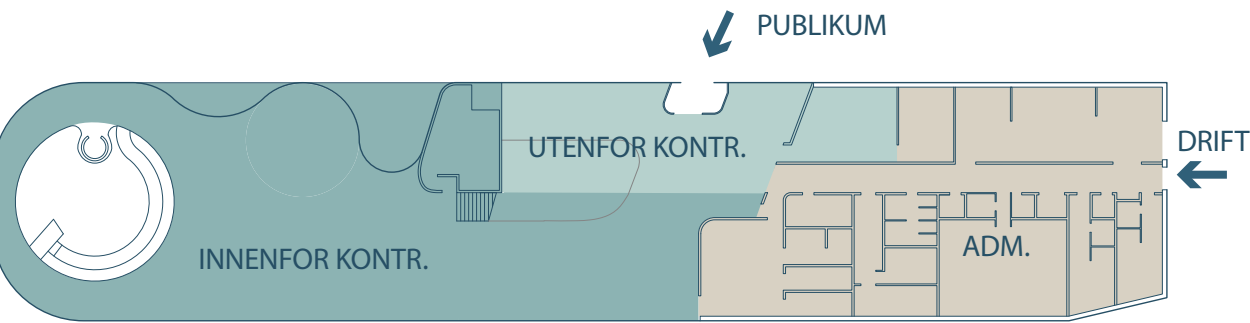
Plan 1. (+ 4.0) har innganger, foaje, vrimeleareal, utstillingsareal, butikk, cafe, flerbruksrom, samt alle internfunksjoner. Utenfor kontroll i foaje er det tilknyttet skifterom og butikk. Butikken er avgrenset med en meshgardin som gjør at arealet er transparent, men også kan benyttes som åpent areal. Innenfor kontroll er det utstillingsareal, cafe og toaletter. Huset er bygget opp som et «living room» med flere intime soner inne og ute. Dette gir huset et lunt preg og skaper en storstue hvor alle kan finne sin plass.

Plan 2. (+ 8,5) har utstillingsareal med enkelte soner som er åpne ned. I syd er det teknisk areal samt driftsvertikaler.

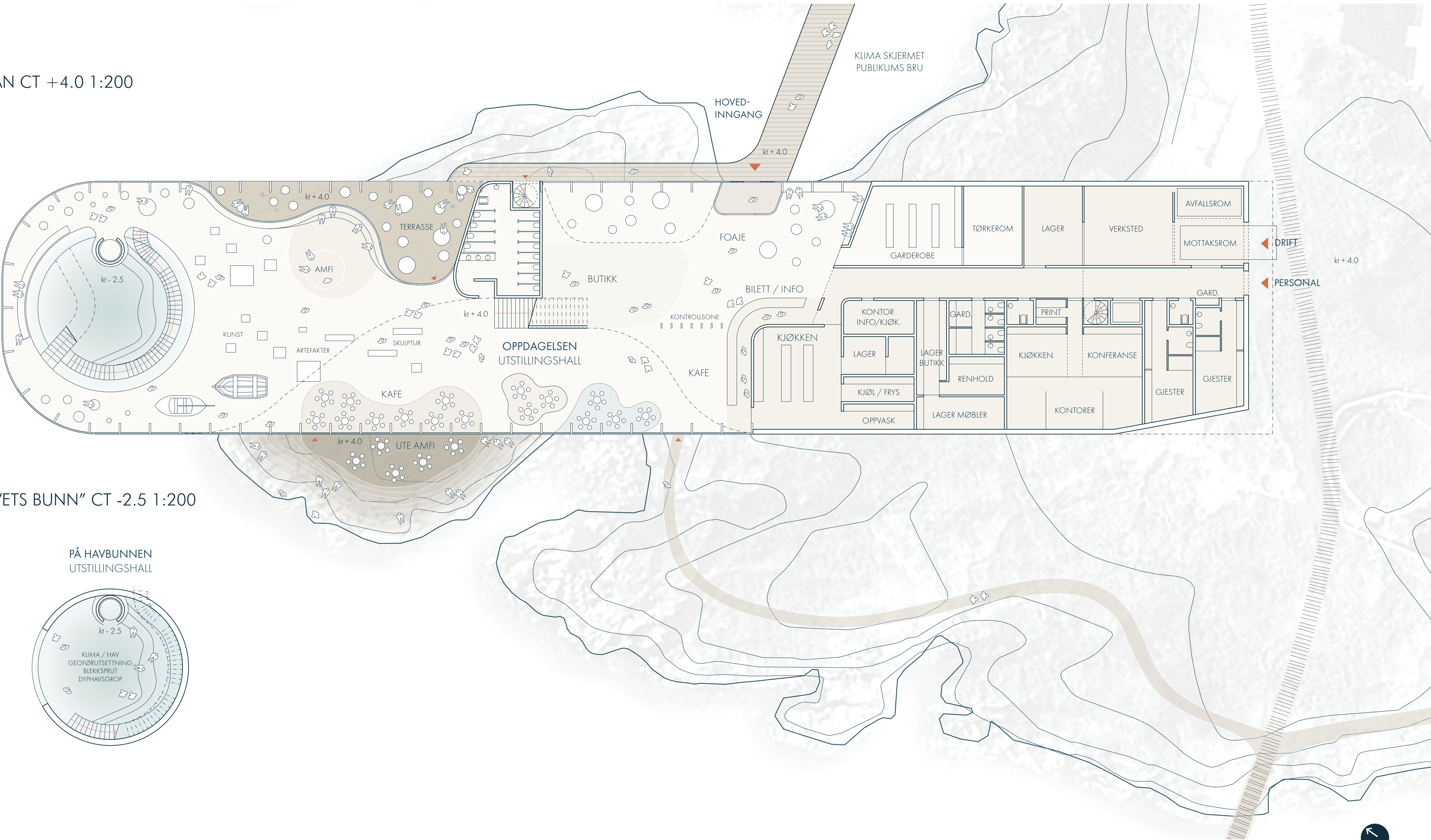
Mesanim plan «hvalen hjerne» (+ 13,5) har supplerende utstilling og en nordlysterrasse

Undersjøisk plan «havets bunn» (- 2,5) har en vandring hvor man står på nivå med havbunnen og kan oppleve livet under havoverflaten og vannets kraft gjennom vinduer.

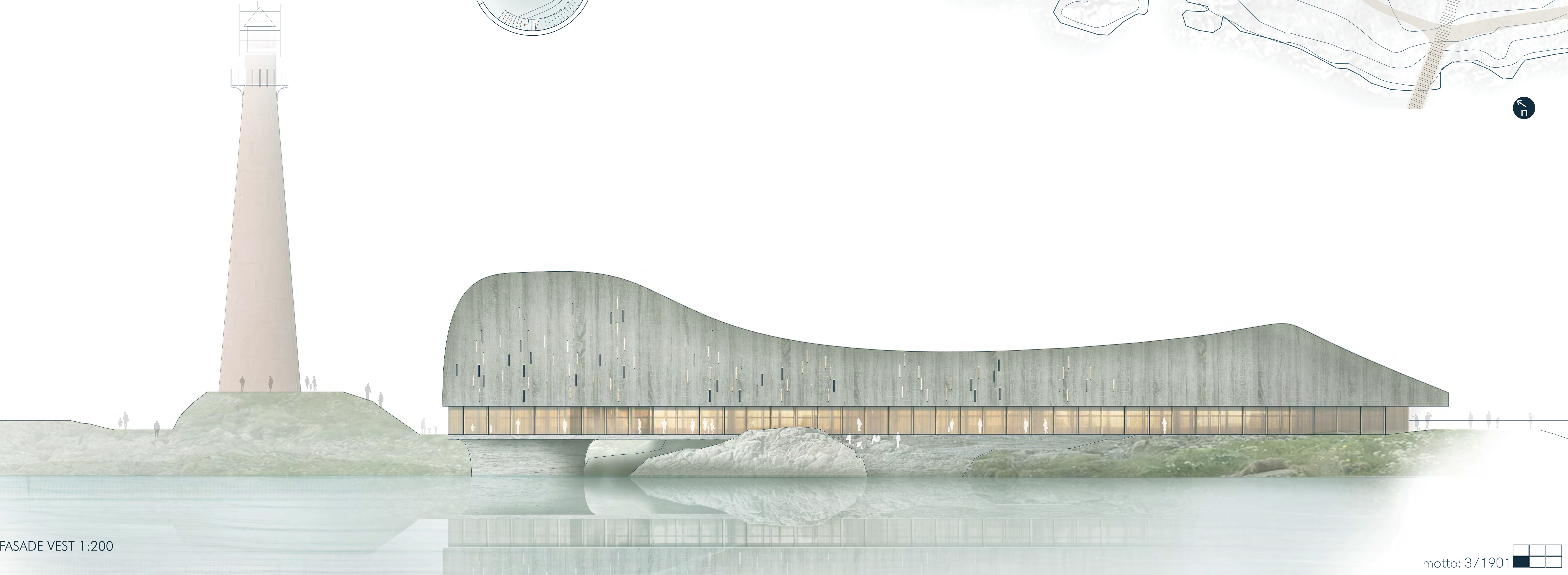
HOVEDORGANISERING - SONER

HOVEDPLAN CT +4.0 1:200

PLAN "HAVETS BUNN" CT -2.5 1:200

FASADE VEST 1:200

UTSTILLING - FORMIDLING

Overordnet grep utstilling og formidling

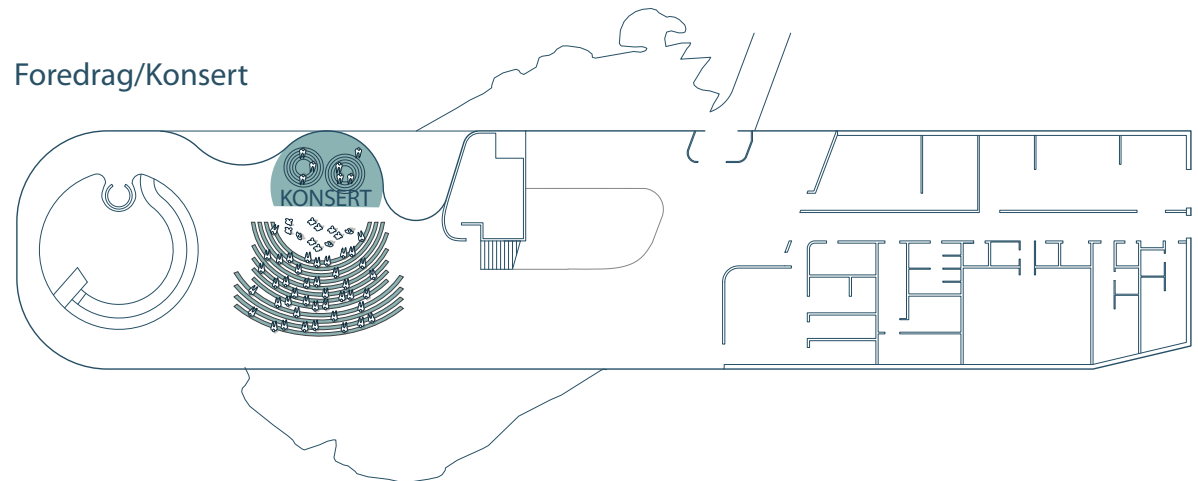
Vi mener det er viktig for besøkende å ha sammensatte og varierte romforløp som samtidig har fleksible arealer. Dette gir meget gode betingelser for dynamisk utviklede utstillingsstrategier og konsepter. Samtidig gir dette en veldig interessant mulighet for å betrakte gjenstander fra høyst ulike steder i rommet. Det er et viktig poeng at hele byggverket kommuniserer temaet. Opplevelse av rom og fysiske konstellasjoner som å være ved havet, under vann, inne i «hvalen», i en «bølge», inne og ute samt en sterk interaksjon mellom form og innhold skal bidra til en helhetlig rik opplevelse. I den ytterste og mest vertikale delen av huset er en trapperampe, som et generøst element, en del av en vandring med attraksjoner og utstillingselementer underveis.

Utenfor kontroll i foajeen kan det tilrettelegges for forskjellige typer formidling som skiftende utstillinger, introduksjon og formidling knyttet til hvalsafari med mer. Utstillingsrommene kan samvirke i en helhet. Man kan også lett lukke av deler av utstilling med alternative sirkulasjonsmønstre, og enkelt tilrettelegg for variert bruk. Mesaninen kan lett stenges av og egner seg særdeles godt til skiftende utstillinger

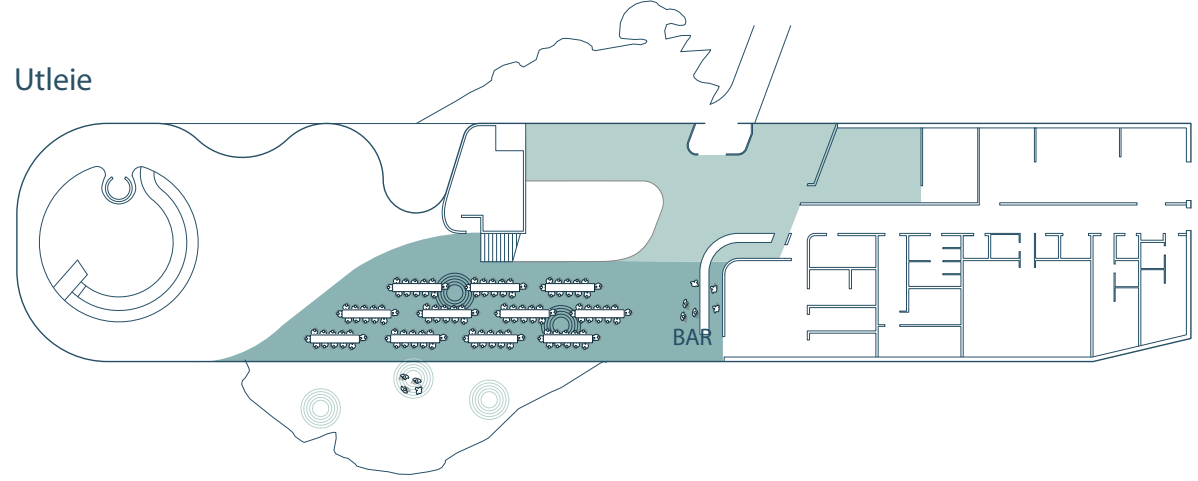
Alle plan kan nås direkte med en kombinert publikums- og driftsheis i nord. Samt en intern heis alternativ sakselift i sydløven. Sikring av bygg og gjenstander gjøres ved å lukke av deler av huset. Det helhetlige miljøet i utstillingsarealet er oversiktlig og lett å kontrollere.

FLEKSIBILITET - SCENARIO

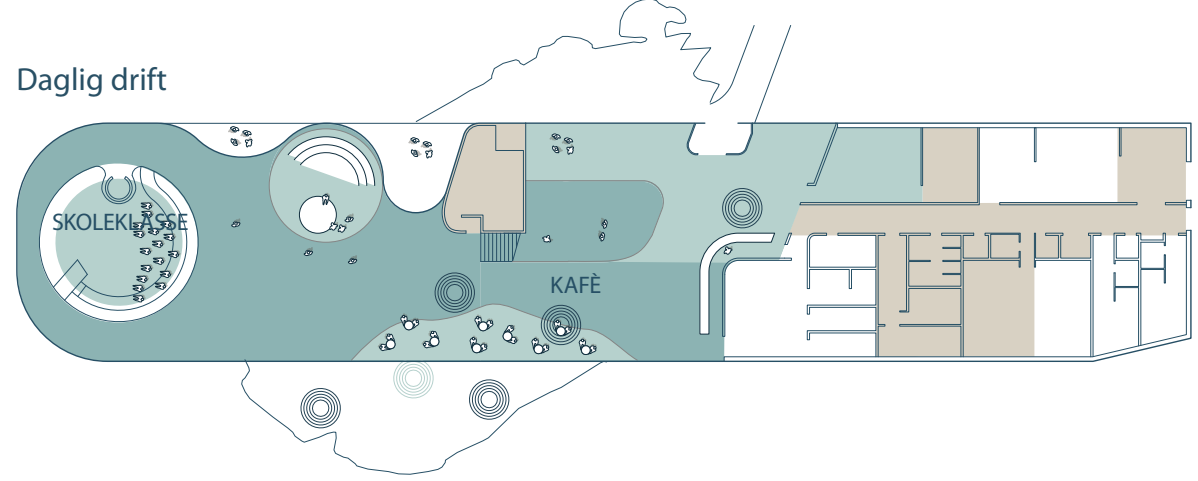
Foredrag/Konsert

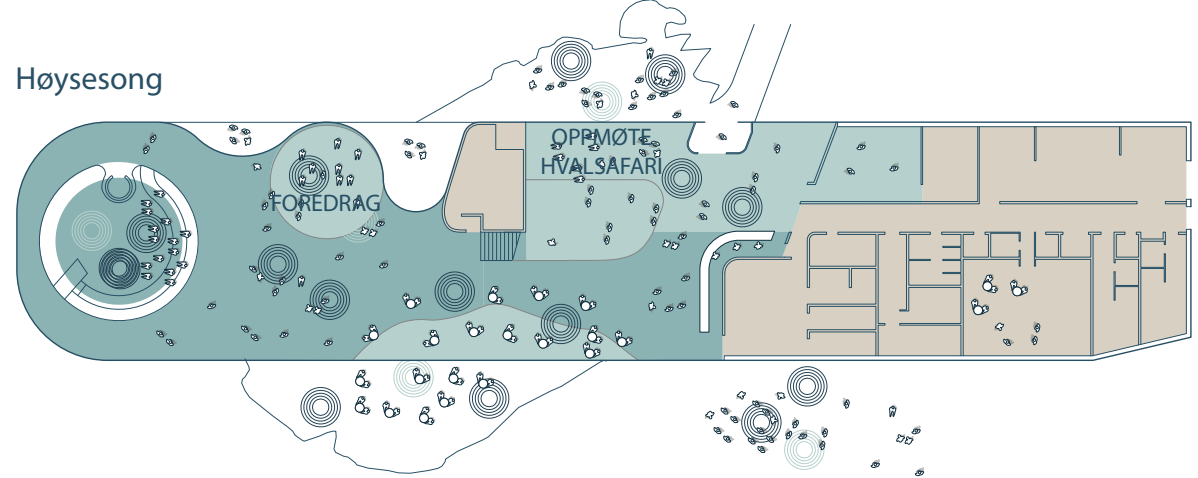
Utleie

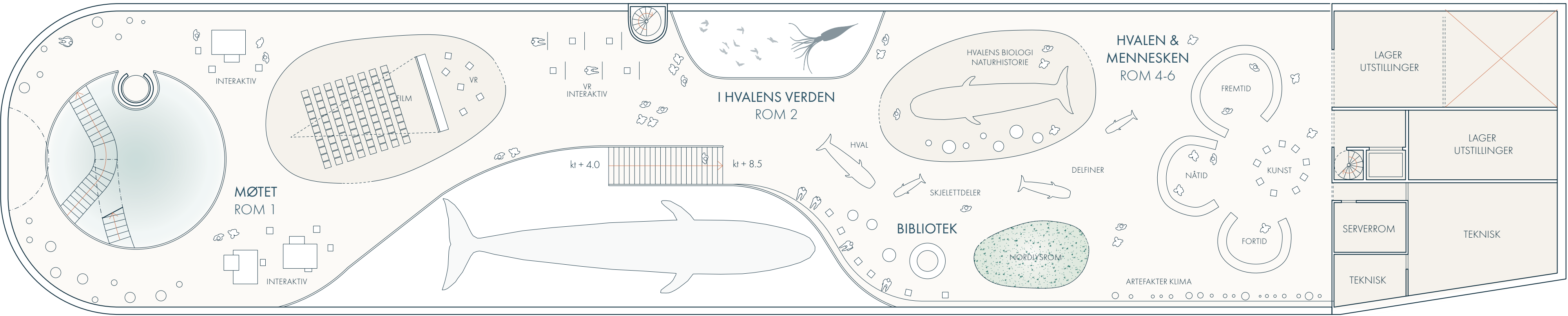
Daglig drift

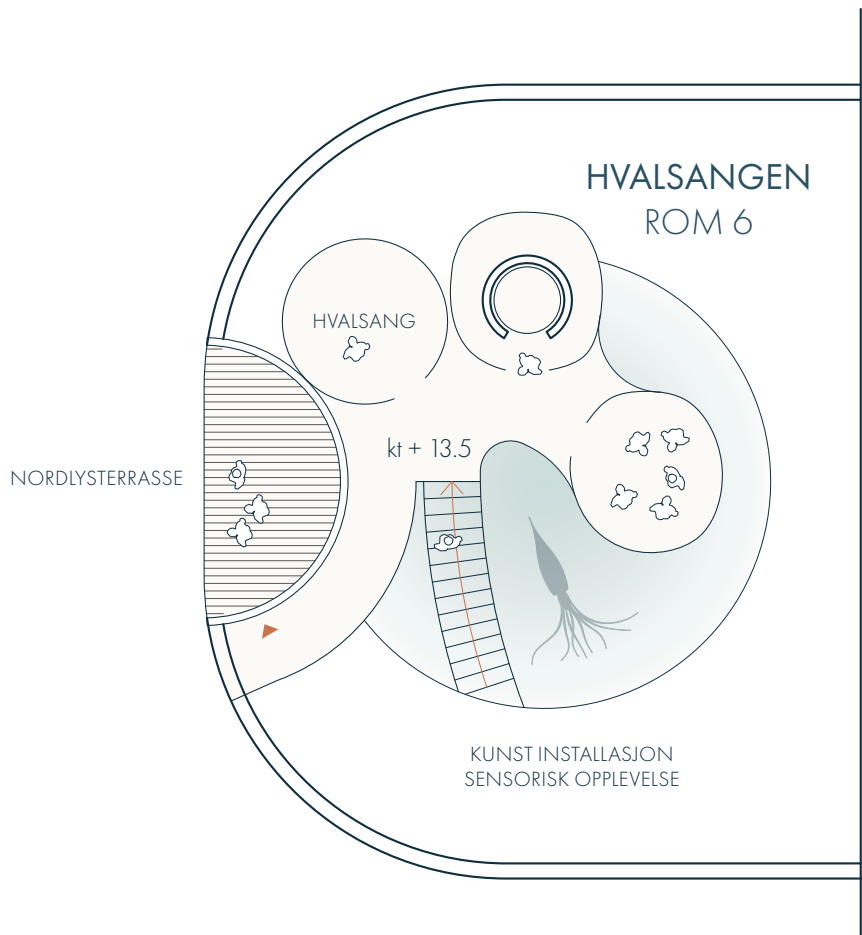
Høysesong

PLAN 2 CT 8,5 1:200

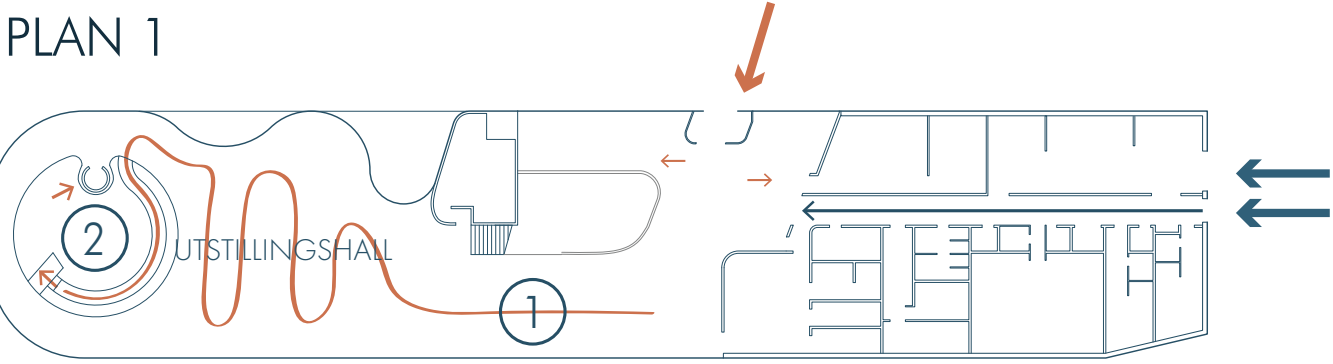

PLAN MESANIN CT 13,5 1:200

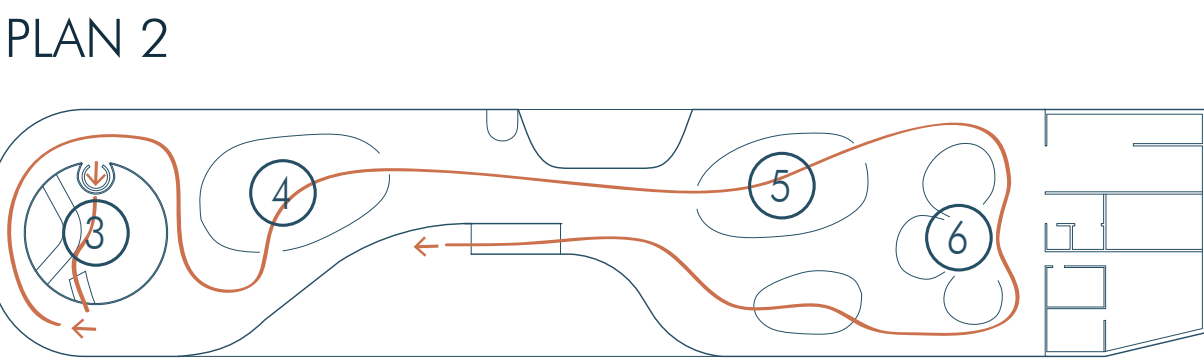

FLOWDIAGRAM

PLAN 1

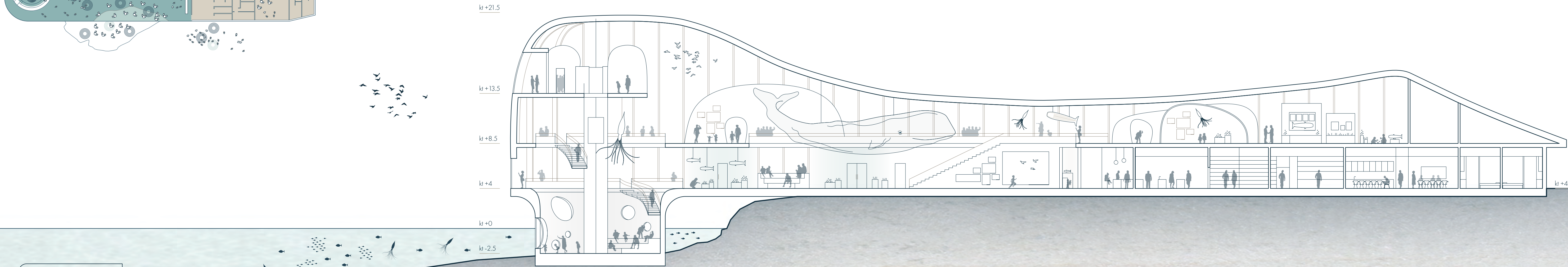
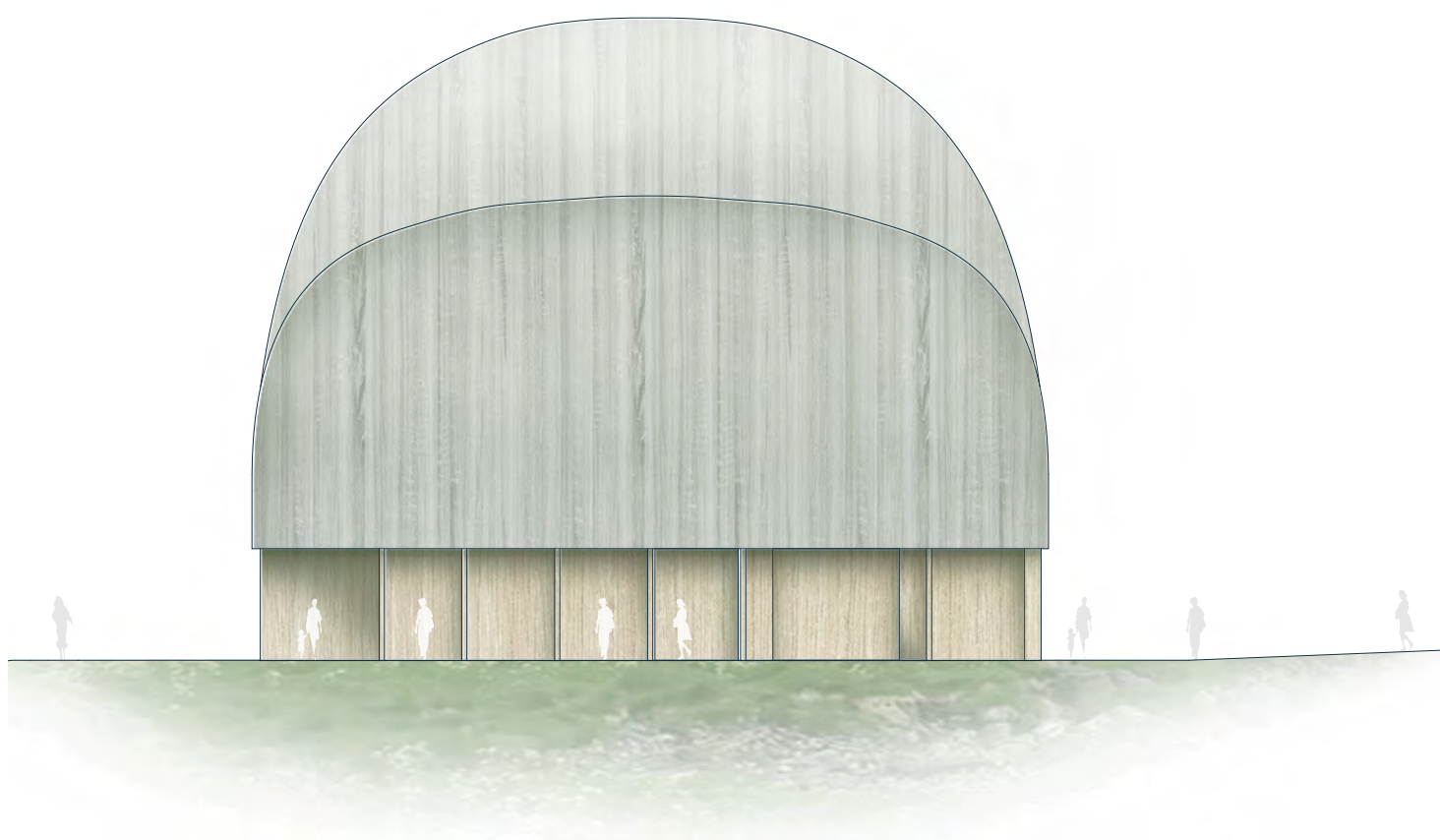
PLAN 2

Adkomst/ sirkulasjon og fleksibilitet

Utstillingsprogrammet og den narrative strategi følger konkurransens program. Prosjektet foreslår en organisering og sirkulasjon av de enkelte fortellinger. Samtidig har bygget en enkel planløsning som muliggjør mange formidlingsgrep over tid.

FASADE SYD 1:200

SNITT A-A 1:200

MATERIALBRUK

Prosjektet foreslår en bevist og gjennomtenkt materialbruk. Tre er gjennomgangsmaterialet i prosjektet, supplert med glass som basen og undervannskonstruksjoner som er utført i vanntett betong. Lys, siktlinjer, utsikt, solforhold / Behandlingen av naturlig lys som en spesiell kvalitet i arkitekturen er innført gjennom en nyansert bruk av vinduer, graderinger av transparens og translusens. Bygningsvolumet er utformet slik at lyset føres inn på en velartikulert og differensiert måte i huset. Utstillingsrommene er organisert som black box rom, men kan også konverteres til å kunne ha dagslys.

Bygningsmessige overflater

Utvendige overflater og inspirasjon

KONSTRUKSJONER

Byggteknisk konsept / Utvendige vegger og tak over terreng utføres i massivtre med kombinasjon av limtretragere og søyler der det er påkrevd. Fundamentering er tenkt som en «bro» fundamentert til fjell både på land og sjøsiden. Gulvet er i betong- alternativt i tre. Vertikale bæringer utføres i kombinasjon av kompakte skiver og søyler. Deler av bygget er velegnet til prefabrikasjon og som elementproduksjon fra fabrikk. Logistisk kan man tilrettelegge for en meget rasjonell byggeprosess. Yttervegger og tak kles med vedlikeholdsfri høytrykkherdet eik. Eik er sentvoksende og har lang levetid som hvalen. Eik ble brukt til skipsbygging, er meget hardtør, tåler godt saltvann og får en mørk organisk patina som minner om en storhvals hud. Utvendige vegger er hovedsakelig utført som massivtre utklekt med dobbeltfalset stående herdet eikepanel. Glassfelter i større faste partier utføres i høyenergiglass med enkelte innslag av silketrykket farger og mønstre.

Utvendig kledning

Yttervegger og tak kles med vedlikeholdsfri høytrykkherdet eik

Hovedbæresystem

Konstruksjonen over terreng utføres i limtre rammer som følger byggets form, innvendige limtresøyler for dekker og skivevegger i tre. Konstruksjonen har opplegg på bunnplate av plasstøpt betong som delvis støpes mot terreng av fjell og med opplegg på korte stålsøyler til fjell som er tilpasset varierende terreng. Horizontal avstivning utføres i tverretning av limtre rammer og i lengderetning av veggskiver.

Innervegger

Hovedrommene har vertikale overflater i massiv tre, limtre, paneler og kryssfiner – alt i mørkoljet furu.

Plan 2 og mesanin

Dekkene utføres som en betongkonstruksjon med søyler.

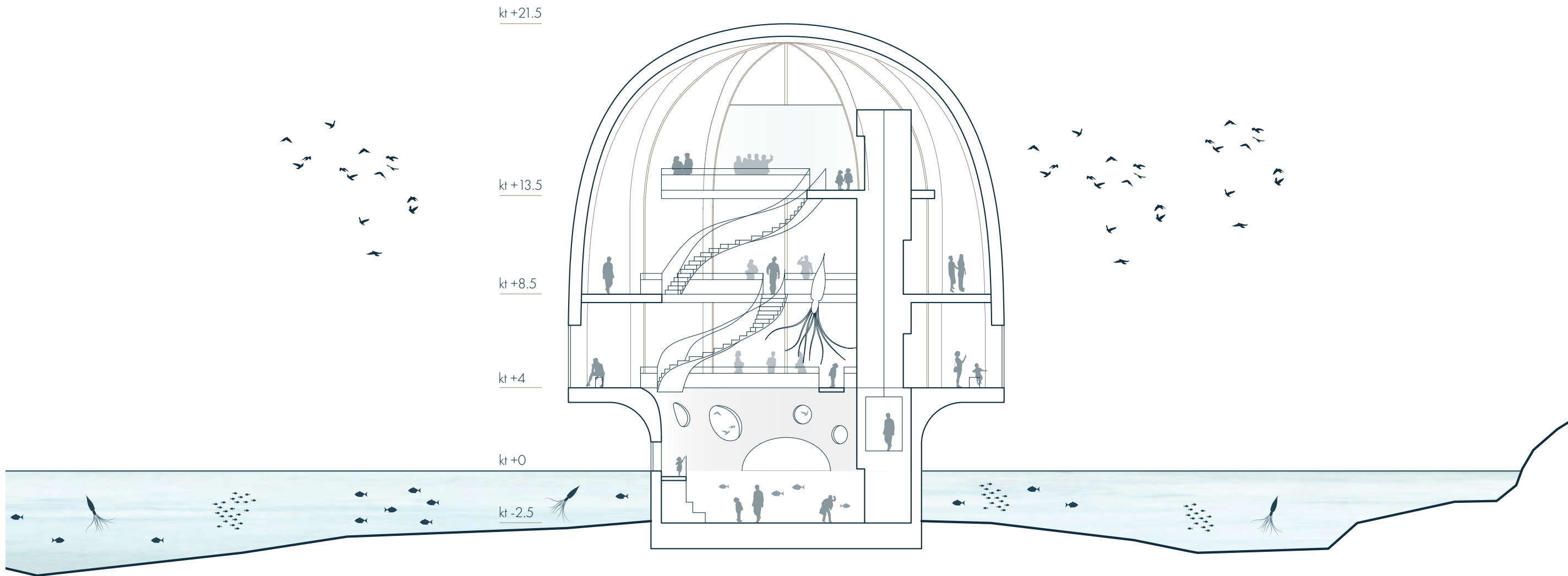
Klimabroen

Broen/ publikumsinngangen utføres av trekonstruksjoner.

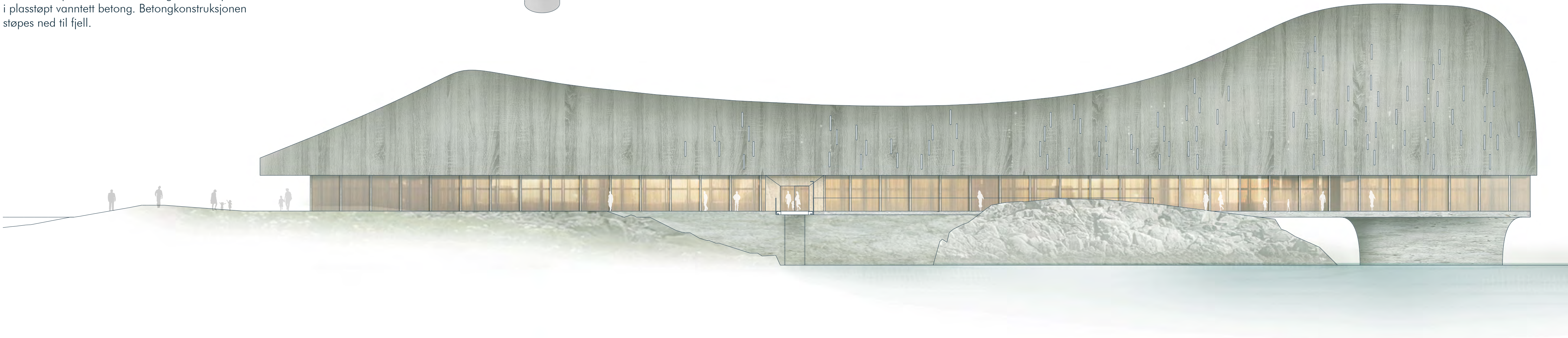
Nedsenket “havets bunn”

Under bunnplaten utføres utstillingshallen i sjøen i plasstøpt vanntett betong. Betongkonstruksjonen støpes ned til fjell.

SNITT B-B 1:200

FASADE ØST 1:200

FASADE NORD 1:200

